

Z Á P I S N I C A

z VI. riadneho zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie

Miesto: Kongresová sála MZ SR

R.Č: S28076-2023-S-RVDZ-011

Dátum: 18.12. 2023 o 14:00 hod.

Zoznam prítomných, ospravedlnených a neprítomných je uvedený v prezenčnej listine, ktorá tvorí prílohu 1 k zápisnici.

Program zasadnutia:

1. Otvorenie zasadnutia
2. Prerokovanie a schválenie programu zasadnutia
3. Informácia o zmenách v Rade vlády SR pre duševné zdravie a o plnení úloh vyplývajúcich z uznesení Rady
4. Práca pracovných skupín pod výbormi
5. Prezentácia WHO k reforme starostlivosti o duševné zdravie
6. Osamelosť
7. Problémy aktuálnej pedopsychiatrie - HHC
8. Nadrezortný seminár - školská legislatíva pre zdravotníkov
9. Návrh na zriadenie nového výboru pod RVDZ
10. Rôzne
11. Záver

Bod č. 1 – Otvorenie zasadnutia

Predsedníčka Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie p. Zuzana Dolinková (ďalej len „predsedníčka Rady“) otvorila zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie (ďalej len „Rada“). P. Desanka Kanderová (ďalej len „tajomníčka Rady“) následne informovala prítomných o zastupovaniach, respektíve neprítomnosti na zasadnutí. Predsedníctvo Rady na zasadnutí reprezentovali p. Ladislav Slobodník a p. Alena Kopányiová (zastupovala p. Slavomíra Partilu).

Zistený počet členov s hlasovacím právom prítomných na zasadnutí: 29 (pri hlasovaní 27)

Minimálny počet hlasov potrebných na prijatie uznesenia: 15 (14)

(p. Kopányiová mala pri hlasovaní 2 hlasy – ako členka RVDZ a poverená zastupovaním p. Partilu; p. Dubovcová mala pri hlasovaní 2 hlasy – ako zástupkyňa Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek a poverená zastupovaním p. Breznoščákovej)

Bod č. 2 – Prerokovanie a schválenie programu zasadnutia

Predsedníčka Rady oboznámila zúčastnených s programom a otvorila rozpravu k návrhu programu zasadnutia Rady, predsedníčka dala následne hlasovať o schválení návrhu programu zasadnutia. Program bol prijatý jednohlasne.

Schválený program zasadnutia tvorí prílohu 2 k zápisnici.

Bod č. 3 – Informácia o zmenách v Rade vlády SR pre duševné zdravie a o plnení úloh vyplývajúcich z uznesení rady

Tajomníčka Rady informovala zúčastnených o zmenách v obsadení Rady v nasledovnom znení:

- predsedníčkou Rady sa stala JUDr. Zuzana Dolinková,
- podpredsedom Rady za MZ SR sa stal Ing. Michal Štofko, PhD.,
- do funkcie podpredsedu Rady za MPSVaR SR bol menovaný Mgr. Branislav Ondruš,
- do funkcie predsedu VPP bol menovaný JUDr. Ján Gabura,
- funkcia predsedu výboru pre odbornú prípravu a vzdelávanie je aktuálne neobsadená,
- do funkcie Splnomocnenca pre rómske komunity bol menovaný Mgr. Alexander Daško,
- za Ministerstvo obrany SR bol do funkcie menovaný JUDr. Martin Rímeš,
- za Ministerstvo dopravy SR bola do funkcie menovaná JUDr. Denisa Žiláková,
- za Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR bola do funkcie menovaná Ing. Ildikó Polačeková,
- do funkcie zástupcu Združenia miest a obcí Slovenska bol menovaný prof. MUDr. Ján Danko, CSc.,
- do funkcie zástupcu Ministerstva spravodlivosti SR bola menovaná Mgr. Monika Lamačková,
- do funkcie zástupcu Slovenskej komory psychológov bol menovaný Mgr. Ing. Pablo Mariani, LL.M., MBA,
- do funkcie zástupcu Ministerstva kultúry SR bol menovaný JUDr. Tibor Bernaták.

Ďalej tajomníčka Rady informovala prítomných o uzneseniach:

Uznesenie RVDZ č.11/2021 - Návrh na vytvorenie Národného centra duševného zdravia ako kľúčového nástroja na realizáciu strategických aktivít v oblasti duševného zdravia SR

Výzva RVDZ k vytvoreniu pracovnej skupiny pre zriadenie Národného centra duševného zdravia. Návrh vytvoriť pracovnú skupinu pod výborom pre výskum, odkomunikované s predsedníčkou výboru (p. Drangová). Vzhľadom na personálne zmeny a nefunkčnosť výboru je úloha nesplnená. Potrebne diskutovať so zástupcami Výboru pre výskum RVDZ.

Uznesenie RVDZ č.12/2021 - Návrh realizácie projektu Zber a spracovanie údajov o duševnom zdraví

ONK predložilo na MIRRI návrh na využitie čerpania finančných zdrojov v rámci Programu Slovensko (európske fondy) v rámci špecifického cieľa *RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy* a opatrenia 1.2.1 Podpora v oblasti informatizácie a digitálnej transformácie, (B. Podpora v oblasti zvýšenia kvality poskytovaných verejných služieb) predkladá návrh projektu: „Zber a spracovanie údajov o duševnom zdraví“

Zámerom projektu je vytvoriť národný informačný systém Starostlivosť o duševné zdravie. Projekt vychádza z potreby koordinovaného prístupu k zadefinovaniu a systematickému zberu potrebných údajov o stave duševného zdravia slovenskej populácie.

Systematický zber a spracovanie údajov o duševnom zdraví výrazne napomôže k zadefinovaniu a vyhodnocovaniu parametrov/indikátorov kvality a efektivity poskytovania starostlivosti o duševné zdravie a prispeje k ďalšiemu rozvoju poskytovaných služieb. Výstupy projektu majú prispieť k identifikácii potrieb rozvoja, štandardizácii a skvalitneniu procesov starostlivosti o duševné zdravie, zvýšiť dohľad nad poskytovanou starostlivosťou, optimalizovať a sprehľadniť poskytované služby/programy/opatrenia. Aktivita plánovaná na Q3 2024. (VKSDZ)

Na základe uznesenia RVDZ č. 12/2021 a bodu č. 4 Zápisnice zo zasadnutia RVDZ, ktoré sa uskutočnilo dňa 26.9.2022, bola po schválení ministrom zdravotníctva dňa 14.12.2022 zriadená Pracovná skupina na koordináciu aktivít pre vytvorenie Národného registra duševných ochorení ako poradný orgán generálneho riaditeľa Sekcie zdravia.

Pracovná skupina sa po vymenovaní jej členov zišla na online pracovnom stretnutí dňa 8.2.2023. Predmetom pracovného stretnutia boli pripomienky k podkladom zaslaným členom pracovnej skupiny v podobe návrhu novely zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 153/2013 Z. z.“) a zakotvenie Národného registra duševných ochorení

ako nástroju pre zber a prácu s dátami tak, ako to vyplýva z uznesenia RVDZ. Cieľom pracovného stretnutia bolo sformulovanie návrhu novely zákona a možnosť realizácie z pohľadu implementačnej praxe. Výsledkom pracovného stretnutia bol legislatívny návrh, ktorý Sekcia zdravia opakovane predkladá ako pripomienky k návrhu novely zákona č. č. 153/2013 Z. z.

MZ SR predložilo na MIRRI návrh na využitie čerpania finančných zdrojov v rámci Programu Slovensko (európske fondy) v rámci špecifického cieľa *RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy* a opatrenia *1.2.1 Podpora v oblasti informatizácie a digitálnej transformácie* v rámci vyhlásenia výzvy a národného projektu zameraného na aktivitu *Podpora zberu dát od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti - vytvorenie "Národného registra duševných ochorení"* a *Podpora a vytvorenie systému zberu dát od poskytovateľov ZS v oblasti evidencie ochranných liečení MZ SR*. Tento zámer bude môcť byť realizovaný po dedikovaní finančných prostriedkov z alokácie MIRRI.

Uznesenie RVDZ č. 14/2022 - Návrh na vyhlásenie dopytovo orientovanej výzvy na podávanie projektov na budovanie systému prevencie syndrómu vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov na Slovensku

Odporúčanie RVDZ k vytvoreniu dopytovo orientovanej výzvy na podávanie projektov na budovanie systému prevencie syndrómu vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov na Slovensku a k prijatiu potrebných opatrení vedúcich k efektívnemu fungovaniu a udržateľnosti systému prevencie syndrómu vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov bude konzultovaná so sekciou európskych programov a projektov MZ SR s cieľom nájsť vhodné možnosti realizácie navrhovaného projektu.

V NPDZ je zachytená aj táto potreba v týchto výstupoch:

- zriadená medzirezortná a multidisciplinárna PS pri RVDZ k vypracovaniu programu na podporu zdravého bytia a kvality života pracujúcich, týkajúci sa psychohygieny, psychoregulácie a ochrany a podpory zdravia (behaviorálne faktory zdravia) v zmysle odporúčaných preventívnych postupov MZ SR.
- vypracovať vzdelávací program na podporu duševného zdravia odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie populácie.

Uznesenie RVDZ č. 15/2022 - Návrh na postupné budovanie personálnych kapacít pre oblasť duševného zdravia v zdravotníctve

Výzva RVDZ k doplneniu návrhu na postupné budovanie personálnych kapacít pre oblasť duševného zdravia v zdravotníctve o počty ďalších zdravotníckych a nezdravotníckych pracovníkov vyžadovaných pre optimálne fungovanie systému starostlivosti o duševné zdravie, k prepracovaniu systému stanovovania personálnych noriem pre odborníkov pracujúcich v oblasti duševného zdravia bude čiastočne riešená v pripravovanej Stratégii rozvoja ľudských zdrojov v zdravotníctve. Čiastočne v riešení legislatívnym ukotvením sociálneho pracovníka a peer konzultanta v zdravotníctve.

Vyjadrenie prof. Jankechovej, bývalej štátnej tajomníčky MZ SR:

„Pracovný legislatívny návrh ukotvenia sociálneho pracovníka v zdravotníctve bol odoslaný v prvej polovici mesiaca septembra 2023 pani Mažárovej. Predmetný návrh bol vypracovaný Sekciou zdravia MZ SR a do môjho dočasného pôsobenia ako ŠT, nám nebola do rezortu oznámená spätná odpoveď, stanovisko, návrh, resp. pripomienky komunity sociálnych pracovníkov.“

O aktivitách projektu tvorby dokumentu "Stratégia rozvoja ľudských zdrojov v zdravotníctve" bolo nové vedenie rezortu informované. Na margo stratégie si dovoľujem uviesť, že v existujúcej verzii stratégie nebola doposiaľ podrobnejšie rozpracovaná téma sociálnych pracovníkov.

Vyjadrenie p. Mažárovej:

MZ SR pripravilo legislatívny návrh na ukotvenie sociálnych pracovníkov ako kategóriu iných odborných pracovníkov v zdravotníctve do zákona č. 578/2004 Z.z. a zákona č. 576/2004 Z.z.. Aktuálne prebieha pripomienkovanie zaslaného návrhu pracovnou skupinou pre sociálnu prácu, ktorá je zriadená v Slovenskej komore sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnych pracovníkov. Materiál bol predstavený i sociálnym pracovníkom pracujúcimi na onkológiách v rámci supervízie, ktorú zorganizovala Liga proti rakovine a prebieha zber pripomienok. V januári 2024 je v pláne prerokovanie naformulovaných pripomienok s MZ SR.

Vyjadrenie p. Maliarovej, predsedníčky VKSDZ:

Pracovná skupina pre následnú komunitnú psychiatrickú starostlivosť pre dospelých pod výborom pre kvalitu o duševné zdravie má ako jeden z výstupov zoznam pojmov, ktorý okrem iného slúži ako východiskový materiál pre implementáciu komunitnej psychiatrickej starostlivosti vrátane definovania rolí/pozícií v komunitnej psychiatrickej starostlivosti.

Uznesenie č. 23/2022 Návrh na zriadenie pracovnej skupiny k financovaniu aktivít v rámci primárnej prevencie v oblasti duševného zdravia - bude riešené na najbližšom zasadnutí

Bod č. 4 – Práca pracovných skupín pod výbormi

Slovo prevzala tajomníčka Rady, následne prostredníctvom powerpointovej prezentácie informovala prítomných o absencii pozícií vo výboroch, vo Výbore pre odbornú prípravu a vzdelávanie dlhodobo chýba predseda, tento výbor je nefunkčný. Bolo by potrebné nastoliť novú líniu činnosti výborov. Absentuje vypracovanie strategických zámerov jednotlivých výborov vzhľadom na ich vecnú príslušnosť. Ambíciou bolo, že každý výbor mal definovať aktuálny stav a cieľ, s pomenovaním prekážok a riešení.

Bod č. 5 - Prezentácia (Teams) k reforme starostlivosti o duševné zdravie

WHO/OHCHR publication on Mental Health, Human Rights and Legislation: guidance & practice (Natalie Drew Bold, Technical Officer, Policy Law and Human Rights Unit, Department of Mental Health and Substance Use, World Health Organization) Cieľom prezentácie bolo zdieľať informácie, že WHO v spolupráci s členskými štátmi pripravuje metodiku, ako realizovať reformu v oblasti starostlivosti o duševné zdravie tak, aby boli zosúladené legislatívne rámce a dodržiavanie ľudských práv, pri nastavení reformných procesov v tomto segmente.

Bod č. 6 – Osamelosť

Odprezentovaná powerpointová prezentácia o dvoch svojpomocných materiáloch, na ktorých pracovalo Oddelenie nadrezortnej koordinácie v spolupráci s mimovládnu organizáciou HelsinkiMissio, Fínsko.

Bod č. 7 – Prezentácia HHC

Hlavná odborníčka pre detskú psychiatriu prezentovala o HHC, deti túto látku užívajú, pretože potrebujú uvoľniť úzkosť, potrebujú napraviť spánok a náladu, to následne ovplyvňuje ich pamäť, ich kognitívne schopnosti. Táto látka zvyšuje úzkosť, zvyšuje výskyt schizofrénie až 6-násobne. Závislosť vzniká pomerne rýchlo. Zákon o omamných a psychotropných látkach je zle nastavený, pretože reforma má formu zákona, v Čechách existuje nariadenie vlády, Rakúsko používa vyhlášku, aj Slovensko by malo nájsť spôsob ako obmedziť užívanie týchto látok u detí.

Bod č. 8 – Prezentácia Nadrezortný seminár

Tajomníčka Rady informovala zúčastnených o nadrezortnom seminári, ktorý prebehol pod záštitou Oddelenia nadrezortnej koordinácie. Seminár realizovalo Inkluzentrum spolu s CPP Bratislava III, témou bola školská legislatíva pre zdravotníckych pracovníkov, hlavným cieľom bolo používanie právnych legislatívnych pojmov, nové reformy podporných opatrení, poradenský systém, obsahové štandardy a dištančné možnosti výučby, právna záväznosť psychiatrickej diagnostiky pre školy, prehodnotenie potreby používať individuálne vzdelávanie.

Bod č. 9 – Návrh na zriadenie nového výboru pre psychosociálnu podporu pod RVDZ

Tajomníčka Rady predala slovo členovi rady p. Vršanskému, ktorý prítomných informoval o systéme psychosociálnej podpory duševného zdravia postavenom na pyramíde, ktorého je základom v oblasti

starostlivosti o duševné zdravie. Je to systém, ktorého cieľom je čím skôr zachytiť problém a zároveň poskytnúť podporu tým ľuďom, ktorí sa z ústavnej starostlivosti vracajú do bežného života. Je nevyhnutné investovať do komunitných služieb. S príchodom vojny na Ukrajine sa na Slovensko dostalo financovanie na služby v oblasti starostlivosti o duševné zdravie (MHPSS), kde pôsobia organizácie, ktoré sa psychosociálnemu modelu starostlivosti venovali a realizovali ho na našom území nie len pre odídencov z Ukrajiny, ale aj pre celú slovenskú populáciu. P. Vršanský navrhuje, aby táto koordinačná skupina zastúpená 27 organizáciami tvorila nový výbor pod Radou. Začlenenie Pracovnej skupiny psychosociálnej podpory duševného zdravia pod Radu vlády SR pre duševné zdravie je zároveň vzorom integrácie skúseností z utečeneckej krízy do štandardného systému. Slovo ďalej prebrala p. Erdelyiová a informovala, že táto pracovná skupina sa pokúša hľadať jednoduché a konštruktívne odpovede ako pomôcť organizáciám a odborníkom rozšíriť svoje portfóliá a ponúknuť nové programy, hľadať nové zdroje, ale predovšetkým byť k dispozícii ľuďom vtedy a tam, kde to potrebujú so službami, ktoré sú šité na mieru a dostupné.

Tajomníčka Rady prečítala text uznesenia návrhu, ku ktorému vyhlásila hlasovanie. Návrh uznesenia bol prijatý, na základe výsledkov hlasovania.

ZA	PROTI	ZDRŽAL SA HLASOVANIA
27	0	0

Schválené uznesenie Rady č. 24/2023 tvorí prílohu 3 k zápisnici.

Bod č. 10 – Rôzne

Tajomníčka Rady odovzdala slovo p. Vargovej, ktorá Radu informovala o činnosti liniek pomoci, ktoré poskytujú psychosociálnu podporu dištančnou formou. V spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a štátnymi linkami prebehol dialóg, ako ukotviť činnosť liniek, zastabilizovať ich a dať im kvalitu prostredníctvom štandardom práce. Dôležité je tiež financovanie liniek pomoci, v novembri bol schválený národný projekt, ktorý podporuje tri národné linky a to národná linka na podporu duševného zdravia, národná linka Viac ako my, pre deti v ohrození a linka pre ženy zažívajúce násilie. Tieto tri linky budú rozširovať svoju činnosť vzhľadom na situáciu, v rámci linky pre deti bude prebiehať sociálna depistáž na sociálnych sieťach, čo znamená, že sa budú aktívne vyhľadávať nebezpečné skupiny na sieťach. Linka pomoci pre ženy bude pomáhať inštitúciám, ktoré prechádzajú do kontaktu s obeťami násilia. Linka pôsobiaca na MZ SR na podporu duševného zdravia bude rozšírená o pomoc parafilikom.

Tajomníčka Rady ďalej odovzdala slovo hlavnému odborníkovi pre medicínu drogových závislostí p. Okruhlicovi, ktorý prezentoval príspevok o Štandardných diagnostických postupoch pre nikotín a alkohol ako prevencia duševných porúch u mládeže, ako aj štatistické závery z HBSC v pití alkoholu, fajčení cigariet a elektronických cigariet u 15ročných.

Tajomníčka rady na záver vyzvala zástupcov rezortu školstva a zástupcov rezortu sociálnych vecí a rodiny, aby so sekretariátom Rady zdieľali všetky projekty, reformy, závery, ktoré v svojej gescii momentálne realizujú. Treba nastaviť mechanizmus vzájomnej informovanosti.

Bod č. 11 – Záver

Tajomníčka Rady poďakovala všetkým prítomným za aktívnu účasť na zasadnutí, vyzvala zúčastnených k budúcej spolupráci a ukončila zasadnutie Rady.

Vypracovala: Desanka Kanderová, tajomníčka Rady

Schválila: Zuzana Dolinková, predsedníčka Rady